

Fővárosi Ítéltábla

3.Pf.20.728/2022/6-II.

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Maschefszyk Ügyvédi Iroda (cím1; ügyintéző: ügyvéd neve1 ügyvéd) által képviselt felperes neve cím2) felperesnek – a dr. Farkas Gabriella ügyvéd (cím3) által képviselt alperes neve (cím4) alperes ellen, amely perbe a Dr. Molnár T. József Ügyvédi Iroda (cím5; ügyintéző: dr. Molnár T. József ügyvéd) által képviselt beavatkozó neve (cím6) az alperes pernyertessége érdekében beavatkozott, a Fővárosi Törvényszék 2022. szeptember 28-án meghozott 17.G.40.840/2018/153-II. számú ítélete ellen a felperes 155. sorszámon benyújtott fellebbezése folytán indult másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 3.924.300 (hárommillió-kilencszázhuszonnégyezer-háromszáz) forintot, és ebből 1.066.800 (egymillió-hatvanhatezer-nyolcszáz) forint után 2018. április 19-től, 2.324.100 (kettőmillió-háromszázhuszonnégyezer-egyszáz) forint után 2018. június 7-től, 533.400 (ötszázharmincháromezer-négyszáz) forint után 2019. március 13-tól a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat nyolc százalékponttal növelt mértékű késedelmi kamatot. A felperest terhelő, alperesnek járó elsőfokú perköltség összegét 5.727.060 (ötmillió-hétszázhuszónhétézer-hatvan) forint, az alperesi beavatkozónak járó elsőfokú perköltség összegét 7.608.887 (hétmillió- hatszáznyolcezer-nyolcszáznyolcvanhét) forintba leszállítja.

Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 2.846.030 (kettőmillió-nyolcszáznegyvenhatezer-harminc) forint, az alperesi beavatkozónak 3.804.449 (hárommillió-nyolcszáznegyezer-négyszáznegyvenkilenc) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A felperes keresethalmazatban előterjesztett keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 262.750.000 forint meghíúsulási kötbér és járulékai (Kereset1), továbbá 112.689.058 forint kötelezően igénybe veendő vállalkozók díjának és járulékai (Kereset2), továbbá 3.924.300 forint őrzésvédelmi szolgáltató díjának és járulékai (Kereset3), továbbá 467.481 forint felperessel szerződő közszolgáltató közüzemi díjának és járulékai (Kereset4), továbbá 3.218.431 forint közműváltások kapcsán megfizetett kártalanítás és járulékai (Kereset5), valamint perköltség megfizetésére.

[2] Előadta, hogy 2017. október 4-én a egyéb fél3-vel kötött alvállalkozási szerződést bontási munkákra, majd 2017. október 12-én a egyéb fél3 és az alperes kötött szubalvállalkozási szerződést ugyanezen tárgyban. 2017. november 2-án a felperes és az alperes között jött létre alvállalkozási szerződés bontási munkák elvégzésére, amelynek tárgya megegyezett a egyéb fél3-vel kötött vállalkozási szerződés tárgyával. Állította, hogy a két vállalkozó, azaz a egyéb fél3 és az alperes megosztották a munkaterületet a 24/F/40 sorszám alatt csatolt organizációs rajz szerint, amelyen "F" betűvel a egyéb fél3, míg "B" betűvel az alperes által lebontandó épületeket jelölték meg, és ez a megosztás a felek szerződésévé vált. Állította továbbá, hogy az alperes a teljesítéssel késedelembe esett, mivel a teljes körű bontási munkák elvégzésének teljesítési határideje a szerződés 32. pontja szerint 2018. április 30. napja volt azzal, hogy abban a 30 napos átadás-átvételi eljárásnak is meg kell valósulnia, ennél fogva az átadás-átvételi eljárásra alkalmas állapotot 2018. március 31-ig kellett volna elérni. Ebből kiindulva az alperes 2018. május 11. napján 40 napos késedelemben volt, ezért 2018. május 14-én felmondta a szerződést a 141. pont alapján. Az alperes a szerződésből eredő lényeges kötelezettségeit is súlyosan megszegte, mivel nem tett eleget a földben található vasbeton alaptestek elbontására vonatkozó kötelezettségének, a kinyert bontási hulladékokat nem szállította el a munkaterületről, továbbá a teljesítésbe bevonni kívánt vállalkozó munkavégzését is megakadályozta, ezért a szerződés 165.a pontja alapján is megalapozott a felmondása. A szerződés 141. pontja, illetve a 165. pontja alapján gyakorolt azonnali hatályú felmondás miatt a szerződés teljesítése meghíúsult, ezért a vállalkozási szerződés 138-139. pontjai és a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:186. §-a alapján meghíúsulási kötbért érvényesít. Az alperes által a kimentés körében hivatkozott akadályokat alaptalannak tartotta. Vitatta, hogy a meghíúsulási kötbér kikötése jóerkölcsbe ütköző lenne.

A Kereset2 körében az igényét a szerződés 23. pontjában és a 25. pontjában foglaltakra alapította, amely alapján álláspontja szerint az alperes kötelezettsége a kötelezően igénybe vett vállalkozók díja 50 %-ának a viselése, amelynek összegét szerződésekkel és teljesítési igazolásokkal alátámasztotta.

A Kereset3 vonatkozásában előadta, hogy a felperes mint megbízó és az megbízott neve mint megbízott között a munkaterület őrzésére 2017. október 6-án megbízási szerződés jött létre. A perbeli vállalkozási szerződés 51. pontja alapján az őrzésre vonatkozó szerződés díjának 50%-át továbbháríthatja az alperesre. 2018. február 1. és február 28. között 840.000 forint+áfát, 2018. március 1. és április 30. között 1.830.000 forint+áfát, 2018. május 1. és május 14. között 420.000 forint+áfát fizetett ki az megbízott neve részére.

A Kereset4 vonatkozásában az igényét a vállalkozási szerződés 77. pontjára alapította és előadta, hogy a szolgáltató neve.-vel nem lakossági közszolgáltatási szerződést kötött 2018. január 31-én, amely alapján a vízművek részére 2018. február 1. és május 1. között összesen 467.481 forintot fizetett meg, amelynek 50%-át követeli az alperestől.

A Kereset5 vonatkozásában a szerződés 86. pontja alapján kérte az alperes kötelezését a közműkiváltások kapcsán általa megfizetett kártalanítás 50 %-ának megfizetésére, mivel az

engedélyes neve.-vel 2018. január 18-án megállapodást kötött a közcélú hálózat megszüntetéséről, amely alapján 5.068.396 forint+áfa összegű kártalanítási fizetési kötelezettségének tett eleget.

[3] Az alperes írásbeli ellenkérelmében kérte a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását. Vitatta, hogy a szerződés tárgyát képező munkaterületet felosztották volna egyéb fél3-vel. Állítása szerint a felperes a feladatok területi jellegű megosztását az alperes és a egyéb fél3 egymás közötti mindenkor megegyezésére bízta. Ezzel kapcsolatban utalt a szerződés 101. pontjában található egyetemlegességgel kapcsolatos kikötésre. Vitatta, hogy a perbeli szerződés 2018. március 31-ei teljesítési részhatáridőre vonatkozó rendelkezést tartalmaz és állította, hogy a felmondás időpontjában nem volt teljesítési késedelem. Hivatkozott arra, hogy az alperes különböző akadályközlésekkel élt a felperes felé, amely kapcsán a gázvezeték kiváltással kapcsolatos akadályközlést az megrendelő neve beruházó is elfogadta, és a munkavégzésre alkalmatlan napok számát 60 napban határozta meg. Hangsúlyozta, hogy a felperes a felmondáskor kizárólag a perbeli szerződés 141. pontjára hivatkozott, más felmondási okra a perben nem hivatkozhat. Rámutatott arra, hogy a szerződés értelmében a felmondás jogszerűségéhez előzetes, a következményekre történő írásbeli figyelmeztetésre lett volna szükség és arra, hogy az alperes ezt követően ne teljesítse a szerződéses kötelezettségét. A felperes ezen feltételek megvalósulását nem igazolta, ezért a felmondása nem megalapozott. Állította, hogy a szerződés 139. pontjába foglalt meghiúsulási kötbér a Ptk. 6:96. §-a szerint jóerkölcsbe ütközik. Hivatkozott arra, hogy a túlzott mértékű kötbér összegét mérsékelheti a bíróság.

A Kereset2 tekintetében hivatkozott perbeli szerződés 100. és 26. pontjában foglaltakra. Állította, hogy a fizetési kötelezettség csak akkor terhelheti, ha már ismert volt a más vállalkozókkal kötött szerződéses tartalom, továbbá, ha igazolta a más vállalkozók teljesítését. Ezen feltételek hiányában a felperes saját kockázatára fogadta be és teljesítette más vállalkozók szerződéseit.

A Kereset3 vonatkozásában előadta, hogy azt csak a vállalkozói díjak arányában köteles megfizetni akkor, amennyiben annak felmerülését a felperes megfelelő okiratokkal igazolja.

A Kereset4 vonatkozásában hivatkozott a szerződés 77. pontjában foglaltakra, amelynek értelmében a közműszolgáltatás díjának megtérítésére akkor köteles, hogy ha azt az alperes ténylegesen felhasználta. A felperes az alperes által felhasznált közmű szolgáltatásokat nem igazolta, a csatolt számlák értelmében pedig a mért fogyasztás mennyisége 0 m3, amelynek a díja 0 forint.

A Kereset5 vonatkozásában hivatkozott a szerződés 86. pontjában foglaltakra, amely nem tartalmazza a közműkiváltáshoz kapcsolódó kártalanítás 50% -ának viselésére vonatkozó kötelezettséget.

[4] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 6.030.492 forint, az alperesi beavatkozónak 7.658.725 forint perköltséget.

[5] Határozatának tényállásában megállapította, hogy megrendelő neve. (a továbbiakban megrendelő neve) által az Európai Unió hivatalos lapjában közzétett ajánlati

felhívással „Bontási munkák, valamint ahhoz kapcsolódó szolgáltatások (tervezés, engedélyezés, egyéb környezetvédelmi feladatok) elvégzése meghatározott ingatlanokon” tárgyban lefolytatott nyílt közbeszerzési eljárás eredményeképpen az megrendelő neve mint megrendelő és a felperes, valamint a egyéb fél1 által alkotott egyéb fél2 (melynek konzorciumvezetője felperes) mint vállalkozó között 2017. október 2. napján vállalkozási szerződés jött létre a cím7 szám alatt található ingatlanokhoz kapcsolódó bontási munkák elvégzése tárgyában.

[6] 2017. október 4. napján a felperes és a perben nem álló egyéb fél3 között a bontási munkák elvégzésére alvállalkozási szerződés jött létre. 2017. október 12-én a egyéb fél3 és az alperes között szubalvállalkozói szerződés jött létre, majd 2017. november 2. napján a felperes, mint megrendelő és az alperes, mint vállalkozó között jött létre alvállalkozási szerződés a bontási munkák elvégzésére. A felperes és a perben nem álló egyéb fél3 között létrejött, továbbá a felperes és az alperes között létrejött alvállalkozási szerződésben az elvégzendő bontási feladatokat nem osztották meg, az alvállalkozási szerződések szerint mindkét alvállalkozó a teljes bontási feladat elvégzésére volt köteles.

[7] A szerződés 23. pontja szerint a szerződésben és az ajánlatkérési dokumentációban meghatározott teljesítésekhez a megrendelő a következő kötelezően alkalmazandó vállalkozókat jelöli meg: egyéb fél4, egyéb fél6, egyéb fél5 egyéb fél7, egyéb fél8, egyéb fél9.

[8] A 25. pont szerint a 23. és 24. pontban megjelölt, a megrendelővel szerződő más vállalkozókkal, a műszaki tartalom és a pénzügyi feltételeknek a egyéb fél3 és az alperes közreműködésével történt leegyeztetése után a megrendelő szerződést köt, amely szerződések keretében megvalósított teljesítések 50 %-nak értékével jelen szerződés értéke lecsökken. A vállalkozó a szerződés aláírásával kötelezettséget vállal arra, hogy a díja jelen pontban meghatározottak szerinti csökkenésére, módosulására figyelemmel szükséges szerződés-módosításokat a megrendelő felhívására a megrendelő által meghatározott határidőben megkötí, aláírja. Ellenkező esetben a más vállalkozók általi teljesítés értékét a megrendelő jogosult el nem végzett munkaként a vállalkozó aktuális teljesítéséből egyoldalúan levonni.

[9] A 26. pont szerint a vállalkozó ezúton nyilatkozza, hogy az egyéb fél4z egyéb fél6, a egyéb fél5 a egyéb fél7, a egyéb fél8, valamint a egyéb fél9 ajánlatait, az abban szereplő műszaki tartalmat és árakat megismerte, azokat elfogadja, a VIII/a. fejezetben a projektirányítással kapcsolatos kötelezettségvállalást jelen információk birtokában tette meg.

[10] A 30. pont szerint a szerződés teljesítésének kötbérterhes véghatárideje az alapmennyiség tekintetében (beleértve a 30 napos műszaki átadás-átvétel időszakát, valamint az azt követő hatósági jóváhagyás (ok) időtartamát is) 2018. június 29.

[11] A 31. pont szerint 2017. december 31. a beruházás megvalósítására vonatkozó valamennyi bontási, kárenyhítési műszaki, szakmai, valamint tervezési és engedélyezési feladatok összességének 30 %-os műszaki készsége elérésére vonatkozó határidő, kötbérterhes részhatáridőnek minősül.

[12] A 32. pont szerint 2018. április 30. a beruházás megvalósítására vonatkozó valamennyi és összes bontási, kárenyhítési műszaki, szakmai, valamint tervezési és engedélyezési feladatok összességének megvalósítására – beleértve a 30 napos műszaki átadás-átvétel időszakát, de kivéve (kizárólag) a környezeti kárenyhítési záró dokumentáció hatóság általi jóváhagyását, és monitoring rendszer fenntartására és üzemeltetésére vonatkozó megrendelői vállalat hatóság általi jóváhagyását – vonatkozó határidő, amely kötbérterhes részhatáridőnek minősül.

[13] Az 51. pont szerint a felek megállapodnak, hogy a munkaterület őrzéséről, az arra vonatkozó szerződés megkötéséről a megrendelő gondoskodik, amelynek költségét a vállalkozóra tovább hárítja. A vállalkozó jelen szerződés aláírásával hozzájárulását adja ahhoz, hogy a megrendelő által továbbhárított költség a vállalkozót megillető vállalkozó díjba beszámításra kerüljön.

[14] A 77. pont szerint a vállalkozó köteles biztosítani valamennyi, a munkák megvalósításához szükséges árut, anyagot, szerkezetet, vállalkozói eszközt és minden egyéb dolgot, legyen az ideiglenes vagy állandó jellegű. A szükséges csatlakozások kialakítása, a fogyasztás megfelelő mérhetővé tétele és egyben a felhasznált mennyiségek költségének megtérítése a vállalkozó feladata, illetőleg kötelessége. A vállalkozó köteles előzetesen tájékoztatni a megrendelőt, minden olyan esetben, amikor a tevékenysége a megrendelő, illetve a szomszédos ingatlanok közműellátását érintheti, azt akadályozhatja.

[15] A 86. pont szerint a beruházás megvalósítása során, a Műszaki Leírásban meghatározott közműkiváltások megvalósításához, valamint a közművek megszüntetéséhez az engedélyek, hozzájárulások beszerzése a vállalkozó feladata, az ahhoz szükséges rajzok és számítások elkészítésével együtt.

[16] A 101. pont szerint a felek megállapodnak abban, hogy a projektirányítással összefüggésben a vállalkozó feladatát képezi a projekt megvalósítása során szükségessé váló valamennyi irányítási szervezési feladat teljes ellátása, annak biztosítása, hogy a projekt teljesítése érdekében a megrendelővel szerződő vállalkozók és alvállalkozóik a szerződésben meghatározott kötelezettségeiket szerződésszerűen, a vonatkozó valamennyi jogszabályi előírás betartása mellett, határidőben, hiba- és hiánymentesen teljesítsék. A vállalkozó a jelen pontban meghatározott kötelezettségei teljesítéséért és ennek keretében a projekt teljesítése érdekében a megrendelővel szerződő más vállalkozók, illetve alvállalkozóik teljesítéséért egyetemleges kötelezettséget és eredményfelelősséget vállal. Ennek keretében a megrendelő és a vállalkozó kifejezetten megállapodnak abban, hogy a vállalkozó a projekt teljesítése

érdekében a megrendelővel szerződő valamennyi más vállalkozók szerződésszegéséért, hibás-, hiányos vagy késedelmes teljesítéséért, a szerződés vagy az irányadó jogszabályi előírások megszegésével vagy egyébként a megrendelőnek vagy harmadik személyeknek okozott károkért a projekt teljesítése érdekében a megrendelővel szerződő más vállalkozókkal egyetemleges felelősséget vállal.

A vállalkozó jelen szerződés aláírásával kijelenti, hogy a projekt teljesítése érdekében a megrendelővel szerződő más vállalkozókkal megkötendő szerződések műszaki tartalmát, a más vállalkozók valamennyi szerződéses feladatát és kötelezettségét ismeri, jelen fejezetben meghatározott kötelezettségét azok ismeretében vállalja.

[17] A 138. pont szerint az olyan okból bekövetkező lehetetlenülésért, amelyért a vállalkozó felel, a vállalkozó által a teljesítés megtagadása, a megrendelő által jogszerűen gyakorolt felmondás, vagy a szerződésnek olyan egyéb okból előálló meghiúsulása esetén, amelyért a vállalkozó felelős, a vállalkozó kötbér- és kártérítési felelősséggel tartozik.

[18] A 139. pont szerint a meghiúsulási kötbér mértéke 262.750.000 forint. A megrendelő igénybejelentése, amelyben a kötbér jogalapját és összegét megjelöli, esedékessé teszi a meghiúsulási kötbérfizetése kötelezettségét.

[19] A 141. pont szerint negyven napon túli, olyan okból előálló késedelem vagy hibás teljesítés esetén, amelyért a vállalkozó felelős, a megrendelő, kártalanítási vagy kártérítési kötelezettség nélkül azonnali hatállyal felmondhatja a szerződést vagy elállhat, és a kötbér követelésén felül követelheti az okozott kár megtérítését. A felmondás/elállás a szerződést megszünteti.

[20] A 165.pont szerint a megrendelő a szerződést a vállalkozó bármely súlyos szerződésszegése, ideértve a jelen szerződésben ilyenként meghatározott eseteket, valamint a következő tényállások valamelyikének bekövetkezése esetén jogosult írásban, kártalanítási vagy kártérítési kötelezettség nélkül azonnali hatállyal felmondani: ha a vállalkozó a megbízó erre vonatkozó előzetes, a következményekre történő írásbeli figyelmeztetése ellenére nem teljesíti bármely az alábbiakban fel nem sorolt, szerződéses vagy jogszabályból adódó kötelezettségét.

[21] 2018. február 7-én a felperes „akadályközlési kötelezettség teljesítése – szerződésben foglalt befejezési határidő felmondása – új befejezési határidő kitűzésének kérelme” tárgyú levelében az megrendelő neve-t, mint megrendelőt értesítette azon akadályokról, és körülményekről, amelyeket álláspontja szerint egyik fél sem láthatott előre, és nem volt ismert vagy felismerhető. Az akadályok között sorolta fel a gázvezeték kiváltásának akadályozása körében a gázfogyasztási szerződés aláírásának a hiányát, amely miatt a 6. épület és a 18. épület bontásának teljesítése álláspontja szerint a véghatáridőig ellehetetlenült. Ezen túlmenően hivatkozott arra, hogy a bontási munkák kezdetekor igénybe vett területeken deponált és folyamatosan növekvő fémhulladék a még hátralévő bontási,

szállítási és tereprendezési munkálatok biztonságos kivitelezését akadályozza. Továbbá hivatkozott arra, hogy a kialakult munkagödrök állékonysága bizonytalan, élet és balesetveszélyes, anyagároláshoz nem elfogadható, ezért szükséges anyagdepónia terület kialakítása. A fennálló helyzet álláspontja szerint a vállalkozónak fel nem róható módon ellehetetlenítette a szerződésben foglalt munkák határidőre történő elvégzését, ezért a határidőt felmondta.

[22] Az megrendelő neve 2018. május 4-i levelében tájékoztatta a felperest, hogy a felperes jelzései és egyeztetései alapján vizsgálta a szerződésben kitűzött 2018. március 31-i kivitelezési, és a 2018. április 30-i átadás-átvételi határidő betarthatóságát. Közölte, hogy a műszaki szakértőik megállapításai alapján a gázvezeték kiváltása, és az érintett területeken a bontási feladatok elkészítése – a vállalkozótól független okból – nem volt lehetséges a fenti határidőkön belül, ezért lehetőséget biztosít a felperes számára az eredeti határidőhöz képest későbbi, póthatáridőben történő teljesítésre. A műszaki szakértőik által megállapított, alapvetően felperestől független, munkavégzésre alkalmatlan napok számát 60 napban állapította meg.

[23] 2018. május 14-i levelében a felperes a perbeli szerződést a 141. pont alapján, 40 napot meghaladó alperesi késedelemre tekintettel azonnali hatállyal felmondta. A felmondásban a szerződés 135. pontjára hivatkozva – jelen perben érvényesített meghiúsulási kötbértől eltérően – késedelmi kötbér fizetésére szólította fel az alperest 420.400.000 forint összegben.

[24] Az elsőfokú bíróság határozatának jogi indokolásában elsődlegesen az alperesnek a meghiúsulási kötbér érvénytelenségére vonatkozó anyagi jogi kifogását vizsgálta. Utalt a Ptk. 6:96. §-ára és a 6:186. § (1) bekezdésében foglaltakra és kifejtette, hogy az általános társadalmi megítélés nem tartja tisztességtelennek önmagában azt, hogy a megrendelő a teljesítés meghiúsulása esetére kötbérrel kívánja biztosítani a szerződést arra is figyelemmel, hogy azt a Ptk. kifejezetten szabályozza. A kötbér eltúlzott mértéke nem a jóerkölcsebe ütközés körében vizsgálendő. Minderre figyelemmel a meghiúsulási kötbér kikötést nem találta semmisnek.

[25] A Kereset1 vonatkozásában elsődlegesen az alperes késedelmét vizsgálta. Utalt a Ptk. 6:153. §-ában foglaltakra, és a vállalkozási szerződés 32. pontja szerinti 2018. április 30-ában meghatározott teljesítési határidőre, amely magába foglalja a harmincnapos műszaki átadás-átvétel időszakát. A Ptk-nak a 6:247. § (2) bekezdésével összefüggő kommentárja alapján megalapozatlannak tartotta azon felperesi érvelést, hogy a szerződés 32. pontjában rögzített 30 napos műszaki átadás-átvételi időszak miatt a teljesítési részhatáridő már 2018. március 31-én lejárt volna. Álláspontja szerint a 2018. április 30-ra kitűzött teljesítési határidő nem rövidíthető le a szerződésben előírt 30 napos műszaki átadás-átvétel időszakával, ezért a felperes általi felmondás időpontjában, azaz 2018. május 14-én az alperes nem volt 40 napos késedelemben. Mindebből az is következik, hogy a felperes 2018. május 14. napján közölt felmondása idő előtti volt.

[26] A szerződés 165.a) pontjára alapított felmondási ok alapossága körében megállapította, hogy a felmondásban erre nem hivatkozott a felperes. Kifejtette, hogy a szerződés 165.a) pontjára alapított felmondási okokra vonatkozó felperesi perfelvételi nyilatkozatok hiányosak voltak, amire az alperes is hivatkozott beadványában, ezért ekörben a bíróságnak anyagi pervezetési kötelezettsége nem volt. Rámutatott arra is, hogy a felperes nem vonta kétségbe azon alperesi állítást, miszerint a felperesi levelek egyike sem tartalmazza a szerződés azonnali hatályú megszüntetésének kilátásba helyezésére vonatkozó figyelmeztetést. Minderre figyelemmel a felperesi felmondást a szerződés 165.a) pontjában rögzített feltételek fennállásának hiányában alaptalannak találta.

[27] A egyéb fél3 és az alperes vonatkozásában a munkaterület megosztása tekintetében rámutatott arra, hogy a felperes beadványában maga is azt rögzítette, hogy a felperes és a egyéb fél3 között létrejött vállalkozási szerződés 99-101. pontjai alapján a egyéb fél3 egyetemleges kötelezettséget vállalt. A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 279. § (1) bekezdése értelmében a bizonyítás eredményeként azt állapította meg, hogy ugyan a felperes a egyéb fél3-vel és az alperessel is alvállalkozási szerződést kötött a bontási munkálatokra, azonban ezen alvállalkozói szerződésekben a bontási munkákat nem osztották fel, hanem mindkét alvállalkozó egyetemlegesen vállalta a teljes bontási munkát. Rámutatott arra, hogy annak nincs relevanciája, ha az alvállalkozók egymás között megszervezik, összehangolják a munkát, ugyanis ez nem hat ki a felperessel létrejött jogviszonyukra. Alaptalannak találta a felperesnek a 24/F/40 szám alatt csatolt 2017. novemberi e-mail üzenetre való hivatkozását ekörben, mivel az nem utal arra, hogy a mellékletét képező dokumentumok a vállalkozási szerződésben foglaltakhoz képest eredményezik a munkaterület két részre bontását. vezérigazgató neve tanúvallomásából is azt állapította meg, hogy az alperes és a egyéb fél3 egymás közötti megállapodás alapján osztották meg a területet. A 2018. március 28. napján kelt alperesi e-mail is azt támasztja alá, hogy maga a felperes is egyetemleges felelősöknek tekintette az alperest és a egyéb fél3-t. A fenti megállapításokat támasztotta alá tanú1 és tanú2 tanú vallomása is. Kifejtette, hogy tanú3 tanú a munka felosztását tartalmazó organizációs rajz vonatkozásában nem tudta megmondani, hogy azt kik egyeztették le. A bizonyítás eredményéből összességében azt a következtetést vonta le, hogy a egyéb fél3 és az alperes között a munkaterület nem került megosztásra, ennél fogva a Ptk. 6:29. §-a szerint a egyéb fél3-t és az alperest egyetemleges kötelezettség terhelte a bontási munkák kapcsán. Ez egyben azt is eredményezi, hogy a bontási munkák bármelyik elemére kiható akadály valamennyi kötelezettre kihat, az mindkét egyetemleges kötelezettet mentesíti, figyelemmel a Ptk. 6:29. § (4) bekezdésében foglaltak értelmezésére is. Rámutatott a 2018. február 7-i felperesi, illetőleg 2018. május 4-ei megrendelő neve levelében foglaltakra, amelyből megállapította, hogy a vállalkozótól független okokból nem volt lehetséges 2018. április 30-ai határidőn belül a bontási feladatok elvégzése, mert a munkavégzésre alkalmas napok száma 60 nappal meghosszabbodott. Minderre figyelemmel az akadály mindkét egyetemleges kötelezett javára beállt, mindkét egyetemleges kötelezettet mentesítette, ezért ez alkalmas az alperesi késedelem kimentésére is.

[28] A Kereset2 alaptalanságával összefüggésben – kiindulva a Ptk. 6:59. § (2) bekezdésében foglaltakból és a perbeli szerződés 25. pontjából – megállapította, hogy a

felperest nem illeti meg az az alanyi jog, hogy közvetlenül az alperes pénzfizetésre való kötelezését kérje, továbbá csak olyan szerződések kapcsán kérhetné a más vállalkozókat megillető vállalkozói díj megtérítését az alperestől, amely más vállalkozókkal kötött szerződések műszaki tartalmát és pénzügyi feltételeit az alperessel leegyeztette. Ugyanakkor nem köteles az alperes a szerződés szerint azon díjakat sem megtéríteni, amelyek alapjául szolgáló teljesítést nem igazolta le a perbeli szerződés 100. pontja alapján.

[29] A Kereset3 összefüggésben rögzítette, hogy a szerződés 51. pontja megalapozza a felperesnek a munkaterület őrzésével kapcsolatos költségek érvényesítésére vonatkozó jogát. A szerződés 51. pontja alapján megalapozatlannak találta az alperesnek az őrzési díjnak a vállalkozói díjakkal arányos viselésére vonatkozó álláspontját. Jelentőséget tulajdonított annak, hogy a felperes a valóban felmerült és megfelelően igazolt őrzésvédelmi tevékenység költségét háríthatja tovább, azonban a számlák mellékletét képező jelenléti íveket nem csatolta, aminek következtében a teljesítés nem ellenőrizhető, ezért a felperes követelését bizonyítatlannak találta.

[30] A Kereset4 vonatkozásában elfogadta az alperes azon védekezését, hogy az felperes által csatolt vízszámlák szerint a fogyasztás 0 m3 volt, így nincs olyan költség, amelyet a felperes a szerződés 77. pontja alapján átháríthatna az alperesre.

[31] A Kereset5 vonatkozásában a felperes igényét azért tartotta megalapozatlannak, mert a szerződés 86. pontja értelmében nem követelheti az alperestől közműkiváltások kapcsán megfizetett kártalanítás 50%-át.

[32] A perköltségről a Pp. 83. § (1) bekezdése és 90. § (1) bekezdése alapján döntött.

[33] A felperes fellebbezésében kérte elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és az alperes marasztalását a felperesi keresetnek megfelelően, másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára kötelezését, az alperes másodfokú perköltségben való marasztalása mellett.

[34] Vitatta az elsőfokú bíróságnak az alperesi késedelem kapcsán kifejtett álláspontját. A szerződésnek a teljesítési határidőt meghatározó 30-32. pontjaiból kiindulva megállapította, hogy a beruházás megvalósítására vonatkozó valamennyi bontási és kárenyhítési feladat elvégzésére irányadó határidő 2018. április 30., akként, hogy az magába foglalja a műszaki átadás-átvételt. A Ptk. 6:247. § (1) bekezdéséhez írt kommentárra való utalással kifejtette, hogy az alperesnek valamennyi szerződésben vállalt feladatát 2018. április 30. előtt harminc nappal, azaz legkésőbb 2018. március 31-ig el kellett volna végeznie, az ezzel ellentétes elsőfokú bírósági álláspont téves. Ezt a megállapítást támasztják alá a projekt során az alperes által készített organizációs ütemtervek is, amelyben a bontási és kárenyhítési

munkák befejezésének időpontját maga az alperes is 2018. március 31-vel jelölte meg, továbbá a 2017. november 7-én megtartott kooperációról felvett emlékeztető, és az F/85-F/88 szám alatt csatolt kooperációs jegyzőkönyvek is. Minderre figyelemmel az elsőfokú bíróság a Ptk. 6: 247. § (1) és (2) bekezdésébe, és a vállalkozási szerződés 32. pontjába ütközően, továbbá az F/40 alatt csatolt organizációs ütemtervek, és az F/85-F/88 szám alatt csatolt kooperációs jegyzőkönyvek figyelmen kívül hagyásával, tévesen határozta meg az alperes teljesítési határidejét 2018. március 31. helyett 2018. április 30-ával. Mindebből annak megállapítása is következik, hogy a szerződés 2018. május 14-ei felmondásának időpontjában az alperes késedelme elérte a szerződés 141. pontja által megkívánt 40 napot, mivel az alperes a 2018. március 31-ében rögzített teljesítési határidőhöz képest a felmondás időpontjában 44 nap késedelembe volt, ezért a felmondás is szerződésszerű.

[35] Állította, hogy a felmondásában a szerződés 165. pontját is megjelölte felmondási okként, hiszen rögzítette, hogy a felperes egyrészt azzal, hogy a bontási törmeléket nem szállította el a munkaterületről, másrészt azzal, hogy a hulladék elszállítása érdekében igénybe vett cég munkavégzését akadályozta, olyan súlyos szerződésszegést követett el, amely önmagában alapot ad a szerződés azonnali hatályú felmondására. Hangsúlyozta, hogy a 2019. március 12-ei beadványában részletesen kifejtette az alperes feladatait, és ez alapján egyértelműen megállapítható, hogy a bontás során keletkezett hulladék elszállítása is az alperes kötelezettsége volt. Az alperes a bontási hulladékot azonban nem szállította el, ezért a felperes 2018. április 19-ei F/25 alatt csatolt levelében felhívta a szerződésszerű teljesítésre az alperest, majd F/26 szám alatti 2018. március 2-ai levelében póthatáridővel ismételt felszólította. Mivel a határidő eredménytelenül telt el, az F/27 alatt csatolt 2018. május 8-ai levele is tartalmazta a felszólítást. Az alperes ennek sem tett eleget, ezért 2018. május 14-én a hulladék elszállítását más vállalkozó útján próbálta eszközölni, azonban az alperes ezt megakadályozta. A bontási hulladék fizikai megakadályozására figyelemmel a felperes a szerződés 165. a) pontja alapján is jogosult volt a szerződés felmondására.

[36] A munkaterület megosztása és az egyetemleges kötelezettségvállalás problémájával összefüggésben állította, hogy ugyan az alvállalkozási szerződések szövegszerűen nem tartalmazták a munkaterület megosztását, de a három érintett fél a munkaterület megosztásában megállapodott akként, hogy arról organizációs rajz készült. Kifejtette, hogy az alperes 2017. november 1-jén készítette el az organizációs tervet majd azt a egyéb fél3-vel egyeztetve megküldte a felperesnek. Az organizációs és haladási ütemtervet F/40 alatt csatolta, amelyen "F" betűvel a egyéb fél3, "B" betűvel pedig az alperes által elbontandó épületeket jelölte meg, ennél fogva az organizációs rajz alapján egyértelműen megállapítható a munkaterület megosztása. Az organizációs rajz a felperes és az egyes alvállalkozók közötti szerződés részévé vált. Az F/41 alatt csatolt 2018. február 14-én aktualizált ütemtervnek szintén részét képezte az organizációs rajz, ami jól ábrázolja azt, hogy az alperes és a egyéb fél3 munkaterülete egymástól a külső szemlélő számára is jól érzékelhetően elkülönült. Az utólagos bizonyítás keretében becsatolt kooperációs jegyzőkönyvek mellékleteiben az alperes és a egyéb fél3 által elvégzendő és elvégzett feladatok épületenként is megjelölve, jól láthatóan elkülönítetten szerepelnek, ami szintén azt igazolja, hogy a munkák az alvállalkozók között megosztásra kerültek. Megítélése szerint a kooperációkon minden érintett szereplő számára nyilvánvaló és elfogadott volt a munkaterület megosztása. Álláspontja szerint a perrel nem érintett egyéb fél3 2001 Kft.

munkavállalója, tanú3 tanúvallomása is a felperesi álláspontot támasztja alá az ítéletben kifejtettekkel szemben. Megítélése szerint az elsőfokú bíróság a csatolt okirati bizonyítékokkal és a tanúvallomásokkal ellentétesen, megalapozatlanul és tévesen jutott arra a következtetésre, hogy a munkaterületet az alperes és a egyéb fél3 nem osztotta meg.

[37] Rámutatott a egyéb fél3 és a felperes között létrejött szerződés 99-101. pontjaiban foglaltakra és megállapította, hogy a egyéb fél3 egy projektirányítási kötelezettséget vállalt és ennek körében rögzítették, hogy a felperessel szerződő vállalkozók teljesítéséért egyetemleges kötelezettséget, eredményfelelősséget vállalt. A szerződés szövege szerint ennek keretében a egyéb fél3 a projekt szerződésszegéséért, hibás, hiányos vagy késedelmes teljesítéséért, a szerződés, vagy az irányadó jogszabályi előírások megszegésével felperesnek vagy harmadik személyeknek okozott károkért a projekt teljesítése érdekében a felperessel szerződő más vállalkozókkal egyetemleges felelősséget vállalt. Ez a felelősségvállalás álláspontja szerint nem értelmezhető akként, hogy a egyéb fél3 és az alperes között egyetemleges kötelezettség jött volna létre. Ez kizárólag az alperes szerződésszegésének a jogkövetkezményeiért történő helytállási kötelezettség vállalása a egyéb fél3 részéről. Rámutatott arra, hogy a peres felek között létrejött szerződés ugyanezen pontja nevesíti, hogy az alperes mely más vállalkozók teljesítéséért vállal eredményfelelősséget, azonban az alperes a egyéb fél3 teljesítéséért nem vállalt egyetemleges kötelezettséget. Ennek megfelelően az alperes a egyéb fél3 között egyetemleges kötelezettség nem jött létre, ezért tévesen hivatkozik a bíróság a Ptk. 6:29. §-ában foglaltakra. Rámutatott arra is, hogy a egyéb fél3 által más vállalkozók szerződésszegésének következményéért vállalt egyetemleges kötelezettség nem jelentheti azt, hogy az alperes szerződésszegése nem valósult volna meg, ezért a felperes ne lett volna jogosult az alperes szerződését felmondani és ez alapján meghíúsulási kötbér igényt érvényesíteni.

[38] Mivel téves az elsőfokú bíróság azon megállapítása, hogy a munkaterületet nem osztotta meg az alperes és a egyéb fél3 egymás között, így téves az alperesi akadályközlés vonatkozásában kifejtett álláspontja is. A csatolt organizációs rajzok alapján megállapítható, hogy a felperesi akadályközlés kapcsán érintett 6. és 18. számú épületek a egyéb fél3 munkaterületét képezték, ami az utólag csatolt kooperációs jegyzőkönyvből is megállapítható. Az érintett épületek vonatkozásában a egyéb fél3 tett olyan F/50. alatt csatolt nyilatkozatot, amely szerint az épületek bontásának feltételei adottak. A egyéb fél3 építési naplójából az állapítható meg, hogy a 18. számú épület bontását a egyéb fél3 végezte 2018 márciusában. A felperes az organizációs rajz alapulvételével F/52 alatt csatolta azt a rajzot, amelyen kidolgozta, hogy az alperes által bontandó egyes épületek és a 18. számú épület milyen távolságra helyezkedik el. Megállapítható, hogy az alperes munkaterülete 120-405 méter távolságra helyezkedett el a teljesítési akadállyal érintett 18. számú épülettől, ezért azok az alperes teljesítését semmiben nem befolyásolták. Mindez tanú3 tanú vallomásából is megállapítható. A beruházó megrendelő neve a felperes mint fővállalkozó teljesítési határidejét a 18. számú és a 6. számú épületen jelentkezett teljesítési akadályra hivatkozással hosszabbította meg 60 nappal. Ezek a teljesítési akadályok a egyéb fél3 munkaterületén találhatóak, az alperes teljesítését semennyiben sem akadályozták. Megítélése szerint az alvállalkozója részére a beruházó által biztosított határidő-hosszabbítást nem köteles automatikusan biztosítani. Összességében megállapította, hogy mivel az akadály nem az alperes munkaterületén volt, az alperes és a egyéb fél3 között egyetemleges kötelezettség nem

jött létre, az alperes a munkaterületén kívül jelentkezett akadályokra alappal nem hivatkozhat a késedelme kimentése körében.

[39] A fentieket meghaladóan hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság ítélete nem terjed ki az alperes szerződéses kötelezettségéből eredő teljesítés vizsgálatára. Álláspontja szerint az alperesi nemteljesítés az elsőfokú eljárásban bizonyításra került. Kifejtette ezzel kapcsolatos bizonyítékait, amely alapján kétségtelenül megállapítható, hogy az alperes 2018. május 11-én bontási kötelezettségének nem tett eleget. Ugyanakkor a bíróság tájékoztatásának megfelelően szakértői bizonyítást is indítványozott, amelyet azonban az elsőfokú bíróság a Pp. 276. § (5) bekezdése alapján mellőzött. Megítélése szerint ezzel az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 300. § (1) bekezdését a szakértői bizonyítás körében. Sérelmezte, hogy a szakértői díj előlegezésére felhívta a bíróság, ugyanakkor másfél évvel később, utóbb már nem tartotta szükségesnek a szakértői bizonyítást.

[40] A Kereset2-ben érvényesített igénnyel kapcsolatban a fellebbezésében a szerződés 23., 25. és 26. pontjából indult ki, amelyek értelmében a felek megállapodtak abban, hogy a kötelezően igénybe veendő vállalkozók díjának 50%-a az alperest terheli, mégpedig elsődlegesen akként, hogy a felek a vállalkozási szerződésnek a vállalkozói díj összegére vonatkozó részét megfelelően módosítják, csökkentve az alperest illető vállalkozói díjat. Szerződésmódosítás hiányában a kötelezően igénybe veendő alvállalkozók díja alperestől levonásra kerülhet. A szerződéses rendelkezések alapján a felek három alkalommal módosították a vállalkozási szerződést. Álláspontja szerint a szerződés nyelvtani-logikai értelmezése alapján a felek megállapodásának lényege az volt, hogy a kötelezően bevont alvállalkozók díjának a fele az alperest terhelje, és amennyiben szerződésmódosításra vagy levonásra nincs lehetőség, úgy pénzfizetésre való kötelezés alapján érvényesíthető a követelés. Rámutatott a szerződés 26. pontjára és rögzítette, hogy a szerződéseket, a műszaki tartalmat és az árakat az alperes megismerte. A szerződés 100. pontja nem azt rögzíti, hogy a vállalkozók teljesítését csak az alperes igazolhatja, hanem azt határozza meg, miszerint a projektirányítás keretében köteles azt igazolni a felperes mint megrendelő felé. Ebből nem következhet az, hogy a vállalkozók teljesítését csak alperes igazolhatta. A felek közötti jogvita miatt az alperes nyilvánvalóan nem volt hajlandó a vállalkozók teljesítésének igazolására. Ezzel együtt a felperes ezt leellenőrizte és leigazolta, a perben becsatolta a számlákat, amelyeket teljesítésigazolás alapján fogadott be, továbbá csatolta a számlák kiegyenlítését igazoló okiratokat is. Megjegyezte, hogy mindaddig, amíg a felek között nem volt jogvita, az alperes ugyanilyen feltételek mentén felmerült költségeket rendezte, azokkal szemben semmilyen kifogást nem emelt.

[41] Az őrzés-védelmi díjjal kapcsolatos igénnyel összefüggésben hangsúlyozta, hogy az őrzés-védelmi jogviszony létrejöttét szerződéssel, a teljesítését teljesítési igazolással és a követelésösszezszerűségét pedig számlával, a megfizetést pedig utalási igazolással bizonyította. Álláspontja szerint a perbeli követelés kapcsán irreleváns a felperes és az őrzés-védelmi cég között létrejött szerződés teljesítésének igazolásával kapcsolatos rendelkezés, mivel a szerződés 51. pontja értelmében a teljesítésigazolással és számlával igazolt kifizetett díj megfizetését követelheti az alperestől. Minderre figyelemmel az elsőfokú bíróság ítélete téves.

[42] A közüzemi díjakkal kapcsolatos követelésével összefüggésben rámutatott a szerződés 77. pontjára és kifejtette, hogy a 2018. március 12-ei beadványának mellékleteként csatolt számlákkal és azok mellékletével a közüzemi díjak felmerülését, összegét és a megfizetését igazolta, ezért az elsőfokú bíróság ítélete ekörben megalapozatlan.

[43] A közműkiváltással kapcsolatos kártalanítási igény vonatkozásában utalt a szerződés 86. pontjára. Álláspontja szerint ez alapján az alperest terheli a kártalanítás összegének 50%-a, ezért a keresetet elutasító ítélet megalapozatlan ekörben.

[44] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben való marasztalását.

[45] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, abból helyes következtetést vont le, eljárási szabályt nem sértett. A fellebbezésben kifejtett felperesi érvelést teljes egészében vitatta.

[46] A meghíusulási kötbér tekintetében álláspontja szerint a felperes a vállalkozói szerződés 30-32. pontjait a teljes szövegből kiragadva értelmezi. Megítélése szerint – ahogyan azt az elsőfokú bíróság is helytállóan kifejtette – a szerződés 140. pontja a 30., 32. és 165.a) pontjával együttesen értelmezendő, figyelemmel a Ptk. 6:247. § (2) bekezdésére, és az ahhoz fűzött kommentárra is. Helytállóan értékelte az elsőfokú bíróság az egyetemlegességgel összefüggő anyagi jogszabályokat és a perben feltárt tényeket, tanúvallomásokat és okirati bizonyítékokat. A rendelkezésre álló dokumentumok alapján az állapítható meg, hogy a felperes maga is tisztában volt azzal, hogy a munkavégzés során akadály áll fenn, ezért az alperes teljesítésével összefüggésben nem állapítható meg a 40 napos késedelem. Megítélése szerint tanú3 tanúvallomása alátámasztja azt a tényt, hogy a teljesítési határidő meghosszabbítása – a 6. és a 18. számú épület bontása miatt fennálló akadály okán – az alperesre is vonatkozik, ugyanis a tanúvallomásból az is megállapítható, hogy a 18. épület bontása közös volt.

[47] Helyesen jutott arra a következtetésre az elsőfokú bíróság, hogy az azonnali hatályú felmondás megalapozatlan a szerződés 165.a) pontjára alapítottn is, mivel azt az előzetes következményekre történő írásbeli figyelmeztetés nem előzte meg. Ezt a felperes sem szóban, sem írásban még csak nem is cáfolta, ezért az elsőfokú bíróság a Pp. 266. § (1) bekezdésének megfelelően járt el ekörben.

[48] A felperes az F/42 és F/85-88 alatt csatolt organizációs ütemtervekre hivatkozik, azonban indokolatlanul mellőzi azon tényt, hogy a kooperációs emlékeztetők konkrétan

tartalmazzák a teljesítési határidők veszélybe kerülésének okát a gázellátással kapcsolatos problémákra figyelemmel. A felperes maga kérte a határidő-hosszabbítást az akadály miatt, ezért az általa hivatkozott teljesítési határidő az alperesnek fel nem róható okból nem tartható. Tévesen hivatkozik arra is a felperes, hogy a bíróság az F/40 alatti iratot figyelmen kívül hagyta, mivel az az ítélet [78] bekezdésében értékelésre került. Tévesen hivatkozik a felperes az F/25 alatt csatolt levélre, ugyanis az tartalmát tekintve sem azt nem jelöli meg, hogy az alperes mely szerződéses pont szerinti kötelezettségét nem teljesíti, sem pedig a következményekre történő figyelmeztetést nem tartalmazza. Az elsőfokú bíróság tehát helyesen értékelte a levél tartalmát akként, hogy az nem felel meg a szerződés 165. pontjában foglaltaknak.

[49] Iratellenesen állítja a felperes, hogy a perbeli szerződés, és az A/7 alatt csatolt vállalkozói szerződés nem szól egyetemlegességről és az abban foglalt 99. és 100. pontok nem relevánsak. Hangsúlyozta, hogy a fellebbezésben kifejtettekkel szemben a perbeli vállalkozási szerződés és az A/7 alatt csatolt szerződés 101. pontjában meghatározott egyetemlegesség nem különbözik, azok azonosan tartalmazzák, hogy mind a egyéb fél3 mind az alperes egyetemleges felelősséggel tartozik.

[50] Megítélése szerint a felperes tévesen értelmezi a munkaterület megosztására előterjesztett okirati bizonyítékokat és tanúvallomásokat, viszont az elsőfokú bíróság azokat összességében helyesen értékelte. Ugyanakkor rámutatott arra, hogy az alperesi teljesítést éppen a felperesi szakértői vélemény, majd az megrendelő neve-től beszerzett iratok támasztják alá kétséget kizáróan. Mindezekből megállapítható, hogy a bontás 2018. április 1-re megtörtént, amit az elsőfokú eljárás során a 110. és a 145. sorszám alatti beadványában is részletesen kifejtett. Álláspontja szerint az megrendelő neve-től bekért iratanyag alapján a szakértői bizonyítás okafogyottá vált, ezért az elsőfokú bíróság nem követett el eljárási szabálysértést.

[51] A Kereset2-vel összefüggésben kiemelte, hogy a felperes követelése jogalap nélküli, hiszen a szerződés 25., 26. és 100. pontja alapján ekörben a felperes a bíróságtól a szerződésmódosítás létrehozását kérheti. A vállalkozói szerződés 100. pontja értelmében ugyanakkor az alperes joga az alvállalkozók teljesítési igazolásának kiállítása, ennek hiányában a felperes az alperessel szemben követelést nem támaszthat.

[52] Megítélése szerint a Kereset3-mal kapcsolatban a felperes tévesen hivatkozik arra, hogy az elsőfokú bíróság többletkövetelményt szabott a követelése érvényesítéséhez. A felperes csatolta az megbízott neve-vel kötött megbízási szerződését, amelynek 7.1. pontja szerint a számla mellékletét képezi a jelenléti ív. Az elsőfokú bíróság helytállóan mutatott rá ennek hiányára és abból okszerű következtetést vont le.

[53] A Kereset4-gyel összefüggésben hangsúlyozta, hogy a felperes által csatolt közmüszerszödéshben rögzített vízmérő gyári számát alapul véve a csatolt számlákon a mérőóra fogyasztás 0 m3, ennélfogva alperesnek nem áll fenn tartozása ekörben a felperes felé.

[54] Tévesen hivatkozik a felperes a vállalkozási szerződés 86. pontjára a Kereset5 tekintetében követelése jogalapjaként, ugyanis ez a szerződéses rendelkezés költségviselési kötelezettséget sem részben, sem egészben nem ír elő az alperes számára, amit az elsőfokú bíróság is helyesen megállapított.

[55] Az alperesi beavatkozó fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperes másodfokú perkötségben marasztalását.

[56] Megítélése szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és abból helyes következtetést vont le. A fellebbezésben előadottakat teljes egészében vitatta, az alperes fellebbezési ellenkérelmével egyetértett. Álláspontja szerint helyesen állapította meg az ítélet, hogy a felperes meghíusulási kötbér iránti igénye megalapozatlan. E körben vezérigazgató neve és tanú1 tanúvallomásából indult ki, amelyek értelmében az állapítható meg, hogy a tanúk maguk sem állítják azt, hogy a közbeszerzési szerződés tartalma, az épület lebontása nem valósult meg, hiszen a nyilatkozatuk szerint a bontás elkészült. A bontás sikeres megvalósítása állapítható meg szakértő neve igazságügyi szakértő 2018. április 2-án rögzített filmfelvételéből is. A szerződés teljesítése jól dokumentálható az megrendelő neve által megküldött iratokból is. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperes 40 napos késedelme nem állt be a szerződés felmondásakor. A felperes a fellebbezésében figyelmen kívül hagyja, hogy a 2018. július 2-án készült műszaki átadás-átvételi jegyzőkönyv értelmében az megrendelő neve részére 2018. március 14-én a bontást a felperes készre jelentette. Jelentősége van továbbá az megrendelő neve részéről a teljesítési határidő 60 nappal történő meghosszabbításának is, amely az összes bontási munkára kiterjed.

[57] Indokolatlanul állítja a felperes fellebbezésében, hogy az alperes nem teljesítette a hulladék elszállítási kötelezettségét arra is figyelemmel, hogy a bontás során többféle hulladék keletkezett. A fémhulladék elszállítása a bontási helyszínről tilos volt, mert az a megrendelő tulajdona maradt, csak az ingatlanon belül lehetett mozgatni. A veszélyes hulladékokat csak speciális engedéllyel rendelkező cégek szállíhatták el. A bontási hulladékot eredetileg ugyan az alperesi beavatkozó hulladék telephelyére szállították volna, azonban az megrendelő neve által megküldött iratokból megállapítható, hogy utóbb azt a munkagödrök visszatöltésére használták fel. Azaz az alperessel történő szerződéskötést követően a műszaki tartalmat megváltoztatták, és a bontási hulladék feldolgozóba történő szállítására vonatkozó kezdeti elvárás megváltozott a bontási törmelék helyszíni feldolgozására. A kiszállítás elvégzése tehát 2018. május 14-én már nem kötelessége az alperesnek.

[58] A munkaterület megosztása és egyetemlegessége tekintetében helytállónak tartotta az elsőfokú bíróság ítéletében kifejtetteket. Rámutatott arra, hogy tanú3 sem látta a felperes által hivatkozott F/40. számú mellékletet, az először a peres iratokban bukkant fel.

[59] Megítélése szerint a kötelezően igénybe vett vállalkozók díja körében az elsőfokú bíróság ítélete megalapozott és helyesen mutat arra a tényre, hogy az alperesnek kell igazolnia a projektirányítás alá eső cégek teljesítését, amely nélkül nem voltak jogosultak a cégek a felperes felé számlát kiállítani.

[60] Megítélése szerint az megrendelő neve által megküldött iratok több műszaki szakértői véleményt tartalmaznak, ezért okafogyottá vált az újabb szakértői vélemény beszerzése. Ennélfogva helyesen mellőzte a bíróság az újabb szakvélemény beszerzését, ami egyébként az eljárás befejezésére vonatkozó felperesi igénnyel megegyezett.

[61] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az alábbiakkal egészíti ki.

[62] 2017. október 6-án a felperes megbízásos vállalkozási szerződést kötött az megbízott neve-vel a perbeli bontási projekt, építési munkaterület őrzésére. Az óradíjat 1250 forintban állapították meg.

[63] Az megbízott neve a 2018. februárra vonatkozóan összesen 1.680.000 forint+áfa, azaz 2.133.600 forint őrzési díjat érvényesített felperessel szemben, amit a felperes 2018. április 19-én egyenlített ki. A felperes az alperes felé a KBS8-00097. sorszámu, 2018. április 18-i esedékességű számlájában érvényesítette alperessel szemben a 2018. februárra járó őrzési díj 50%-át, azaz 840.000 forint+áfa, összesen 1.066.800 forintot.

[64] Az megbízott neve a 2018. márciusra vonatkozó összesen 1.860.000 forint+áfa, azaz 2.362.2000 forint őrzési díjat érvényesített felperessel szemben, amit a felperes 2018. május 8-án utalt át a jogosultnak, 2018. áprilisra pedig összesen 1.800.000 forint+áfa, azaz 2.286.000 forint őrzési díjat érvényesített, amelyet a felperes 2018. június 13-án fizetett meg.

[65] A felperes a KBS8-00201. számú, 2018. június 6-i esedékességű számlájában érvényesítette az alperessel szemben a 2018. márciusi és áprilisi őrzési díj 50 %-át, összesen 1.830.000 forint+áfa, azaz 2.324.100 forintot.

[66] Az megbízott neve a 2018. május 1. és május 31-ei időszakra vonatkozóan összesen 3.600.000 forint+áfa, azaz 4.572.000 forint őrzési díjat érvényesített felperessel

szemben, amit a felperes 2018. július 17-én fizetett meg. A számla mellékletét képező elszámolás szerint május 1. és május 14. napja közötti időszakban minden nap két fő látott el 24 óra szolgálatot.

[67] A felperes a számla száma számú, 2019. március 12-i esedékességű számlájában érvényesítette az alperessel szemben többek között a 2018. május 1. és május 14-ig tartó időszakra vonatkozó őrzési díjat, összesen 420.000 forint+áfa, azaz 533.400 forintban.

[68] A kiegészített tényállásra figyelemmel a felperes fellebbezése kisebb részben megalapozott.

[69] Az elsőfokú bíróság a fenti kiegészítést meghaladóan a tényállást helyesen állapította meg, nagyobb részt helyes az abból levont jogi következtetése, ezért az ítéltábla a döntésével – az őrzési díjra vonatkozó igény elutasítása kivételével – egyetértett, annak indokait a fellebbezésben foglaltak alapján az alábbiakkal egészíti ki.

[70] A Kereset1 kapcsán annyiban helytálló a felperes fellebbezése, hogy az elsőfokú bíróság a teljesítési határidőt tévesen állapította meg. Nem vitásan a szerződés rendelkezései szerint a teljesítési részhatáridő 2018. április 30., amely magába foglalja az átadás-átvételi eljárást is. Figyelemmel a Ptk. 6:247. §-ában foglaltakra, megállapítható, hogy a vállalkozási szerződés teljesítése nem az átadás-átvétel befejezésével, hanem annak kezdő időpontjával történik meg, ennél fogva helyesen érvelt a felperes fellebbezésében, hogy az alperes teljesítési határideje 2018. március 31. napja.

[71] Megalapozatlanul hivatkozik azonban a felperes fellebbezésében arra, hogy a munkaterület megosztásában való megállapodás a szerződés részévé vált. Az ítéltábla abból indult ki, hogy mind az alperes, mind a egyéb fél3 ugyanazon egész terület bontására kötött szerződést a felperessel. A szerződés megkötésekor a felek nem határoztak a munkaterület megosztásáról, ami a Ptk. 6:63. § (2) bekezdésében foglaltakra is figyelemmel egyben annak megállapítását is eredményezi, hogy a felek, ennél fogva a felperes sem tekintette a szerződés lényeges kérdésének a munkaterület megosztásáról való megállapodást.

[72] A fellebbezésben kifejtettekkel szemben helytállóan értékelte az elsőfokú bíróság a munkaterület megosztására vonatkozó bizonyítékokat. Önmagában abból, hogy az alperes 2017. november 6-ai e-mailjében (24/F/40) megküldi a felperesnek a munkaterület megosztását tartalmazó ütemtervet és az organizációs rajzot, nem következik az, hogy a munkaterület megosztásában a felperes és az alperes megállapodtak. Jelentősége van annak, hogy F/85-89 alatt csatolt kooperációs emlékeztetők nem a peres felek közötti egyeztetésekről szólnak, hanem az emlékeztetők mellékleteként csatolt jelenléti ívek értelmében a kooperációkon a projekten dolgozó valamennyi vállalkozó képviseltette magát. Ebből következően a kooperációs emlékeztetők mellékleteként rögzített organizációs tervek és

ütemtervek szintén nem eredményezik annak megállapítását, hogy a munkaterület megosztása a felek megállapodásának eredménye, az a perbeli szerződés részévé vált. A felperes érvelésével szemben tanú3 tanúvallomásából sem következik annak megállapítása, hogy a munkaterület megosztása az alvállalkozók egymás közti megállapodásán túl egyben a peres felek közötti szerződés részévé vált. Ahogyan azt az elsőfokú bíróság is megállapította, az érdemi tárgyalás során meghallgatott tanúk (vezérigazgató neve, tanú1 és tanú2) vallomása azt támasztja alá a felperesi érveléssel szemben, hogy a munkaterület megosztása az alperes és a egyéb fél3 közötti megállapodás tárgya volt.

[73] A fentiek értelmében a perbeli szerződés alapján az alperes szolgáltatása a perbeli területen történő bontási munkálatok elvégzése, amely szolgáltatás megegyezett a egyéb fél3 szolgáltatásával. Mivel a felperes nem tartotta lényeges kérdésnek a munkaterület megosztásában történő megállapodást, az ítéltábla arra következtetett, hogy a felperesnek a lényeges jogi érdeke az egész szolgáltatás teljesítéséhez fűződött, ennél fogva az is rögzíthető, hogy a felek a szolgáltatás jogi oszthatatlanságában állapodtak meg, amelyet alátámaszt a felperes és a egyéb fél3 között létrejött szerződés 100. pontjában rögzített, a egyéb fél3-nek a szerződés teljesítésével összefüggő más vállalkozókkal történő egyetemleges kötelezettségvállalása is.

[74] Tévesen állítja a felperes fellebbezésében, hogy a egyéb fél3 és a felperes közötti szerződés 100. pontjában rögzített projektirányítással összefüggésben rögzített vállalkozói kötelezettség pusztán az alvállalkozó szerződésszegésének jogkövetkezményeivel történő egyetemleges helytállási kötelezettségvállalást foglalja magába. A Ptk. 6:86. §-a értelmében a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint kétséget kizáróan az állapítható meg, hogy a egyéb fél3 a projekt teljesítése érdekében más vállalkozók, illetve alvállalkozók teljesítéséért egyetemleges kötelezettséget és eredményfelelősséget vállalt. Ami nem pusztán a szerződésszegés jogkövetkezményeiért történő egyetemleges felelősségvállalást foglalja magába, hanem a teljesítéssel összefüggő egyetemleges kötelezettséget jelenti. A egyéb fél3-nek a teljesítéssel összefüggő egyetemleges kötelezettségére és a szerződés tárgyának jogi oszthatatlanságára figyelemmel nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a Ptk. 6:29. §-ára hivatkozással azt állapította meg, hogy a egyéb fél3-t és alperest egyetemleges kötelezettség terhelte a perbeli vállalkozási szerződés teljesítése, azaz a bontási munkák kapcsán, ennél fogva helytállóan utalt a Ptk. 6:29. § (3) bekezdésében foglaltakra is a beruházó részére jelzett akadályközlés alapján történt teljesítési határidő meghosszabbításával összefüggésben.

[75] Megalapozatlanul hivatkozik a felperes az elsőfokú bíróságnak az akadályközléssel összefüggő álláspontjának téves voltára is. Nem vitásan az akadályközléssel a 6. számú és 18. számú épület érintett. Ahogyan arra az alperes is hivatkozott fellebbezési ellenkérelmében a fellebbezésben kifejtettekkel szemben a rendelkezésre álló adatok alapján kétséget kizáróan megállapítható, hogy az alperes is végzett bontási munkát a 18. számú épületen. Ahogyan arra az elsőfokú bíróság is utalt, az alperes a felpereshez intézett 2018. április 11-i levelében (1/F/24) egyértelműen megjelölte, hogy a 18. számú épület térszín alatti munkáit végzi, amit a 8/A/16. szám alatt csatolt egyéb fél3-nek az alpereshez intézett levele is megerősít, továbbá tanú3 tanúvallomása (74. számú jegyzőkönyv 8. oldal) is alátámaszt. Az alperes tehát a fentiek okán is alappal hivatkozhat késedelme kimentése körében az elsőfokú

bíróság által is kifejtett akadályra, és az azzal kapcsolatos beruházó részéről történő határidő hosszabbításra.

[76] Rámutat arra is az ítéltábla, hogy – annak szükségtelensége okán – a Pp 276. § (5) bekezdésének megfelelően mellőzte a szakértői bizonyítást az elsőfokú bíróság, mivel a késedelem kimentésére figyelemmel nem kellett vizsgálni az alperes teljesítését. Ez egyben annak megállapítását is eredményezi, hogy az ítéltábla eljárási szabálysértés hiányában megalapozatlannak tartotta az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére irányuló fellebbezési kérelmet.

[77] A fentiekből annak megállapítása is következik, hogy a szerződés 141. pontjára alapított felmondás feltétele, nevezetesen az alperes 40 napos késedelve a felmondás időpontjában nem állt fenn, ezért a felperesi felmondás nem volt megalapozott.

[78] A szerződés 165. pontjára alapított felmondás körében megalapozatlanul hivatkozik a felperes fellebbezésében az F/25, 26, 27 számon csatolt, alpereshez intézett felszólításaira, mivel azok – ahogyan arra az elsőfokú bíróság is rámutatott – az alperesi szerződésszegés megjelölésén túl, nem tartalmazzák a szerződés 165. pontja által megkövetelt, a felszólítás nem teljesítése esetére vonatkozó következményeket, különösen az azonnali hatályú felmondásra vonatkozó figyelmeztetést.

[79] A fentiekre is figyelemmel jogszerűen gyakorolt felmondás hiányában a szerződés 138. pontja értelmében nem állapítható meg az alperes kötbérfelelőssége, így a felperesnek a meghíúsulási kötbérigénye megalapozatlan.

[80] Tévesen állítja a felperes, hogy a Kereset2 elbírálása kapcsán az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a szerződés rendelkezéseit. Nem vitásan a felperes a szerződés rendelkezéseire alapítottan a szerződés teljesítésére kérte kötelezni az alperest a kötelezően igénybe vett vállalkozók díjának érvényesítése körében. A fellebbezésben kifejtettekkel szemben hangsúlyozza az ítéltábla, hogy a szerződés 25. pontja értelmében a felperest nem illeti meg az az alanyi jog, hogy közvetlenül az alperes pénzfizetésre való kötelezését kérje, mivel az csupán az alperes aktuális teljesítéséből való levonásra jogosítja fel a felperest – ahogyan arra az elsőfokú bíróság rámutatott. Ugyanakkor az alperes kötelezettsége is kizárólag az ennek kapcsán eszközölt szerződésmódosítások megkötésére, és a levonások türéseire irányult, azaz a szerződéses rendelkezések alapján az alperes nem köteles teljesíteni, közvetlenül megfizetni a kötelezően igénybe vett vállalkozók díját.

[81] A felek közötti szerződés 51. pontja rendelkezik arról, hogy a munkaterület őrzéséről felperes gondoskodik és annak költségét az alperesre tovább háríthatja. Ennek alapján a felperes kötelezettsége pusztán az őrzéssel összefüggésben felmerült költség igazolása, nem pedig az őrzésre kötött megbízási szerződés szerződésszerű teljesítésének az

igazolása. A fellebbezési ellenkérelemben hivatkozott, a megbízási szerződés szerinti, a számla mellékletét képező jelenléti ív hiánya irreleváns a költségek igazolása körében. A felperes a felmerült költséget megfelelően igazolta, hiszen a jogviszony létrejöttét a megbízási szerződéssel, annak teljesítését a teljesítésigazolással, azösszecszerűségét a számlával, a megfizetést pedig az átutalással bizonyította, ahogyan arra a fellebbezésében is hivatkozott. Ennek megfelelően az ítéltábla ekörben kötelezte az alperest a szerződés teljesítésére azösszecszerűségében is bizonyított keresetnek megfelelően a Ptk. 6:138. §-a alapján, a késedelmi kamatról pedig a felperes által kiállított számlák esedékességét figyelembevéve döntött a Ptk. 6: 151. § alapján.

[82] A közműdíjjal összefüggésben hangsúlyozza az ítéltábla, hogy a szerződés 77. pontja szerint az alperes a munka megvalósításához szükséges közműfogyasztás költségének a megtérítésére köteles, azaz a szerződés értelmében a tényleges közműfogyasztása költségét köteles viselni. A fellebbezésben kifejtett érveléssel szemben a közüzemi díjak felmerülésére, összegére és kifizetésére vonatkozó csatolt bizonyítékok pusztán a kivitelezés helyszínének közműfogyasztását bizonyítják, de nem támasztják alá kétséget kizáróan az alperes tényleges közműfogyasztásának mértékét, ezért helytállóan utasította el az elsőfokú bíróság ekörben a felperes keresetét.

[83] A Kereset 5. kapcsán is megalapozatlan a felperes fellebbezési érvelése. A szerződés 86. pontja szerint az alperes feladata a műszaki leírásban meghatározott közműkiváltásokkal összefüggésben az engedélyek, hozzájárulások beszerzése volt, és az ahhoz szükséges rajzok és számítások elkészítése. Ahogyan azt az elsőfokú bíróság is kifejtette, a szerződéses rendelkezés nem tartalmazza a közműkiváltás kapcsán felmerülő kártalanítás viselésére vonatkozó alperesi kötelezettséget, ezért helytállóan utasította el a felperes keresetét az elsőfokú bíróság e körben.

[84] Minderre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét – a Pp. 369. § (1) és (3) bekezdésében biztosított anyagi jogi felülbírálati jogkörében eljárva – a Pp. 383. § (2) bekezdése értelmében a felperes által érvényesített 3.924.300 forint és járulékai őrzési díj tárgyában az alperes marasztalásával a perköltségre is kiterjedően részben megváltoztatta, ezt meghaladóan pedig – az indokok fenti kiegészítésével – helybenhagyta.

[85] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú perköltségről a Pp. 83. § (2) bekezdése alapján döntött, amelynek értelmében a felperes az alperes perköltségét a pervesztesség arányában köteles megtéríteni, ennek megfelelően a pernyertesség – pervesztesség arányát 1 % – 99 % -ban állapította meg. A perköltség megállapítása során figyelembe vette a 32/2003.(VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 3. § (2) bekezdés c) pontja alapján számítandó ügyvédi munkadíjat, és a felperes által előlegezett, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 42. § (1) bekezdésének megfelelően lerótt 1.500.000 forint elsőfokú eljárási illetéket. A pernyertesség arányában a felperesnek járó ügyvédi munkadíj 196.215 forint+áfa, azaz összesen 249.190 forint, az alperesnek járó ügyvédi munkadíj 5.991.250 forint. Az alperes a felperesnek járó ügyvédi munkadíjon felül köteles viselni a felperes által előlegezett eljárási illeték 1%-át, azaz 15.000 forintot, így összességében az

alperesnek 5.727.060 forint ügyvédi munkadíj jár $[5.991.250 - (249.190 + 15.000)]$. A pernyertesség arányában az alperesi beavatkozónak járó ügyvédi munkadíj 5.991.250 forint+áfa, azaz 7.608.887 forint.

[86] A felperes fellebbezése kisebb részben eredményre vezetett, ezért az ítéltábla szintén a Pp. 83. § (2) bekezdése értelmében döntött a másodfokú perköltség viseléséről, amelynek körében a pernyertesség – pervesztesség arányát 1% – 99%-ban állapította meg. A másodfokú perköltség megállapítása során figyelembe vette az IM rendelet) 3. § (2) c) pontja és (5) bekezdése alapján számítandó ügyvédi munkadíjat, és a felperes által előlegezett, az Itv. 46. § (1) bekezdésének megfelelően lerótt 2.500.000 forint fellebbezési eljárási illetéket. A felperesnek járó ügyvédi munkadíj 124.595 forint, az alperesnek járó ügyvédi munkadíj 2.995.625 forint. Az alperes a felperesnek járó ügyvédi munkadíjon felül köteles viselni a felperes által előlegezett fellebbezési eljárási illeték 1%-át, azaz 25.000 forintot, így összességében az alperesnek 2.846.030 forint ügyvédi munkadíj jár $[2.995.625 - (124.595 + 25.000)]$. Az alperesi beavatkozónak járó ügyvédi munkadíj 2.995.625 forint + 808.818 forint áfa, azaz összesen 3.804.444 forint. A megtérítési kötelezettséggel nem érintett eljárási illetéket a felperes a Pp. 83. § (5) bekezdése értelmében köteles viselni.

Budapest, 2023. február 22.

dr. Sági Zsuzsanna s.k.
a tanács elnöke, előadó bíró

dr. Benedek Szabolcs s.k.
bíró

dr. Kovaliczky Ágota s.k.
bíró